

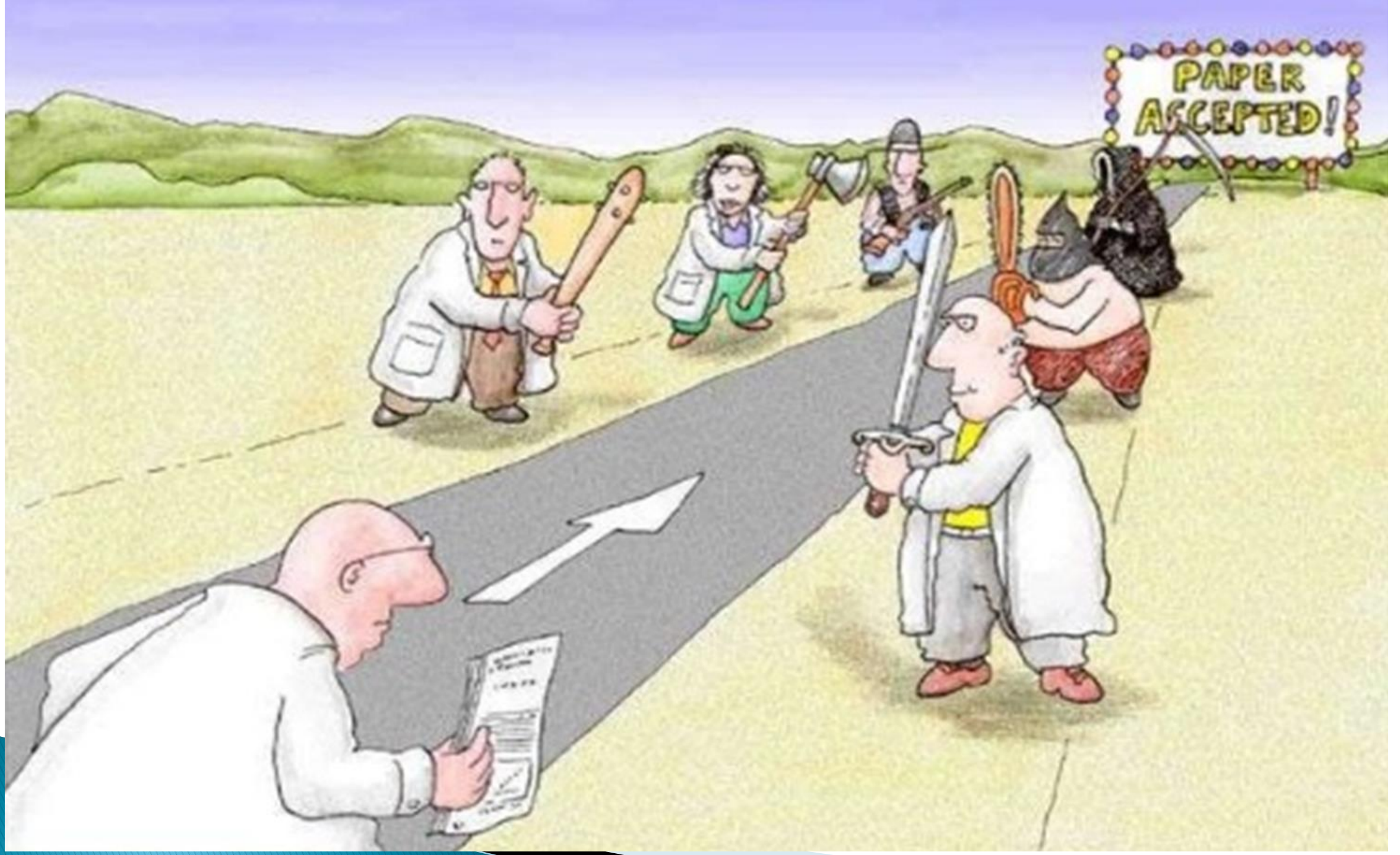
کارگاه مقاله نویسی

دکتر علیرضا خاتونی

شهریور 1399

Publish or

Pezishk!

اجزای یک مقاله

- ▶ **Title**
 - ▶ **Authors name**
 - ▶ **Affiliation**
 - ▶ **Corresponding author**
 - ▶ **Abstract**
 - ▶ **Keywords**
-

اجزای یک مقاله

- ▶ Introduction
 - ▶ Method
 - ▶ Result
 - ▶ Discussion
-

اجزای یک مقاله

- ▶ **Conclusion**
 - ▶ **Acknowledgement**
 - ▶ **References**
 - ▶ **Tables and figures**
-

Title page

صفحه عنوان

- ▶ **Title**
 - ▶ **Authors name**
 - ▶ **Affiliation**
 - ▶ **Corresponding author**
-

Title page

صفحه عنوان

Title: The prevalence of Obstructive sleep apnea in patients with type 2 diabetes: a systematic review and meta-analysis

Authors: Sayyed Mohsen Azizi¹, Alireza Khatony^{2*}

¹Clinical Research Development Center, Imam Reza Hospital, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. **Email:** smohsenazizi@yahoo.com. ORCID ID: 0000-0003-1450-1554.

^{2a} Clinical Research Development Center, Imam Reza Hospital, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. **Email:** Akhatony@gmail.com. ORCID ID: [0000-0003-3552-5539](https://orcid.org/0000-0003-3552-5539),

***Corresponding author:** Clinical Research Development Center, Imam Reza Hospital, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. Telefax: +9838279394, Email: Akhatony@gmail.com

اجزای اصلی یک مقاله IMRD

▶ مقدمه (Introduction)

▶ مواد و روشها (Material and Methods)

▶ نتایج (Results)

▶ بحث (Discussion)

عنوان

Title

عنوان مقاله

► یکی از بخش‌های دشوار نگارش یک مقاله

► اولین قسمتی که مورد توجه سردبیر قرار می‌گیرد

عنوان مقاله

▶ حاوی متغیرهای اصلی پژوهش

▶ مثال: تاثیر ورزش بیهوازی بر میزان کلسترول بیماران دیابتی

▶ عدم استفاده از علائم اختصاری

▶ مثال: شیوع علائم MS در بیماران ایرانی

عنوان مقاله

▶ کوتاه باشد

◦ بین 7 تا 12 کلمه مناسب است.

- مثال: اثرات تغذیه نامناسب، فرهنگ مسواک نزدن، استفاده از نخ دندان و آموزش‌های نامناسب والدین بر

پوسیدگی دندان‌های شیری کودکان مدارس ابتدایی

عنوان استاندارد: عوامل فرهنگی و اجتماعی موثر بر پوسیدگی دندان کودکان

عنوان مقاله

▶ روشن و بدون ابهام

▶ اجتناب از آوردن کلمات اضافی

◦ مطالعه‌ای در زمینه، پژوهشی در حیطه

▶ عنوان: **بررسی** اثربخشی **درمان** با **داروی** هالوپریدول در بهبود علایم شناختی بیماران اسکیزوفرنیک

▶ عنوان: اثر هالوپریدول در بهبود علایم شناختی بیماران اسکیزوفرنیک

عنوان مقاله

▶ اشاره به زمان و مکان مطالعه در مطالعات توصیفی (بررسی میزان شیوع، میزان آگاهی)

▶ مثال غلط: اثربخشی درمان دارویی بر بهبود کارکرد کلیه در بیماران شهر تهران در سال

1399

▶ مثال صحیح: میزان شیوع بیماری دیابت در میان روستائیان شهر تهران در سال 1398

عنوان مقاله

- ▶ در مطالعات کارآزمایی بالینی، مرور سیستماتیک، متاآنالیز اشاره به نوع مطالعه
- ▶ مقایسه تاثیر رایحه گل محمدی و اسطوخودوس بر میزان اضطراب بیماران قلبی: مطالعه کارآزمایی بالینی
- ▶ "Exercise during hemodialysis and health promoting behaviors: a clinical trial"
- ▶ Olfactory and taste disorders in COVID-19: a systematic review

انواع عنوان از نظر نوع نگارش

▶ عناوینی که متغیر مستقل، متغیر وابسته و جمعیت مورد مطالعه در آنها ذکر شده است.

• تاثیر آسم بر میزان رشد کودکان

▶ عنوان سوالی- بیشتر برای مطالعات مروری به کار میرود

◦ آیا آسم سبب کاهش رشد کودکان میشود؟

▶ عناوینی که به سوال مورد مطالعه پاسخ میدهند.

◦ آسم سبب کاهش رشد کودکان میشود.

چکیده و واژگان کلیدی

Abstract & Keywords

چکیده

▶ چکیده به مثابه مینیاتوری از مقاله و ویتترین یک مغازه است.

▶ اکثر خوانندگان معمولاً پس از مطالعه چکیده، در مورد تهیه و مطالعه متن کامل

مقاله یا ارجاع به آن تصمیم گیری میکنند.

انواع چکیده

▶ ساختاریافته (Structured)

▶ غیر ساختاریافته (Non-structured)

نحوه نگارش چکیده ساختاریافته

▶ اجزای چکیده

- مقدمه
- روشها
- یافته ها
- نتیجه گیری

اجزای چکیده

► **مقدمه (زمینه):** بیان اهمیت موضوع مطالعه (لزوم انجام تحقیق) و هدف اصلی آن

► **مواد و روشها:** بیان روش انجام مطالعه به صورت مختصر؛

◦ **در مطالعات بالینی:** خلاصه ای از نوع و مدت مطالعه، شرکت کنندگان در مطالعه، نوع مداخله، متغیر

وابسته

اجزای چکیده

- ▶ یافته ها: بیان یافته های اصلی مطالعه (معمولا با ذکر معنی داری آماری)
- ▶ نتیجه گیری: تفسیر و نتیجه گیری نهایی در مورد یافته های مطالعه، ذکر پیشنهاد

چکیده غیر ساختاریافته

- ▶ معمولاً در یک پاراگراف نوشته میشود.
- ▶ فاقد عنوان بندی است.
- ▶ محتوا و ترتیب و توالی مطالب باید به همان ترتیب چکیده ساختار یافته تنظیم شود.

نکات مهم در نگارش چکیده

- ▶ از افعال مجهول و زمان گذشته استفاده شود
- ▶ فقط حاوی متن و فاقد هرگونه جدول، شکل یا رفرنس باشد.

نکات مهم در نگارش چکیده

▶ توجه به قانون مجله در خصوص تعداد کلمات چکیده

▶ ترجیحاً از کلمات مخفف در چکیده استفاده نشود.

▶ آخرین بخش مقاله باید نگارش چکیده باشد.

▶ نبود تضادی بین متن مقاله و چکیده

▶ رعایت هنر مختصرنویسی

انتخاب واژگان کلیدی

- ▶ معمولا در پایان چکیده، 3 تا 10 واژه یا عبارت کوتاه و کلیدی در ارتباط با موضوع مقاله ذکر میشود.
- ▶ این واژه ها تا حد امکان از لیست اصطلاحات پزشکی انتخاب (**MeSH**) انتخاب شوند.
- ▶ آدرس دسترسی به مش به صورت آنلاین
- ▶ WWW.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fagi?db=mesh

مقدمه

INTRODUCTION

مقدمه

▶ هدف اصلی از این قسمت: پاسخ به پرسش زیر است:

◦ چرا پژوهش انجام شده است؟

▶ خیلی از مواقع، مبنای قبول یا رد مقاله بستگی به نحوه نگارش این بخش دارد.

توصیه میشود حداقل نیمی از زمان نوشتن مقاله، به نگارش مقدمه اختصاص بیابد.

ساختار کلی مقدمه

▶ ارائه زمینه و دیدگاه درباره موضوع و اهمیت

▶ مروری کوتاه بر متون علمی موجود

▶ بیان دلیل یا دلایل انجام پژوهش

▶ بیان هدف مطالعه

نگارش مقدمه

▶ اولین خط مقدمه، مهمترین بخش آن است زیرا که نقش اساسی در ایجاد انگیزه در خواننده از

طریق تبیین اهمیت و گستردگی موضوع مطالعه است.

▶ در جمله اول مقدمه، معمولاً موضوع اصلی مطالعه معرفی میشود.

نگارش مقدمه

- ▶ اختلال دوقطبی، بیماری مادام العمر است که با تموج خلق بین مانیک و افسردگی، مشخص میشود.
- ▶ استفاده از طب سنتی در سالهای اخیر افزایش یافته است.
- ▶ لیشمانیوز یکی از بیماریهای شایع در نواحی گرمسیری ایران است.
- ▶ یکی از مشکلات شایع در میان سالمندان، خود-درمانی است.

نگارش مقدمه

- ▶ در قسمت بررسی متون، بایستی به کاستی های مطالعات قبلی اشاره کرد.
- ▶ اینکه مطالعه حاضر چگونه میتواند پاسخگوی پرسشهایی باشد که هنوز به جواب نرسیده است.
- ▶ نویسنده باید بگوید مطالعه وی چه چیزی به مطالعات قبلی می افزاید.
- ▶ در پاراگراف آخر مقدمه، به اهداف مطالعه و نیز مزایا یا کاربرد مطالعه اشاره کنید.

نگارش مقدمه

► هدف از این مطالعه بررسی میزان تاثیر پیگیری تلفنی بر کیفیت زندگی بیماران قلبی است.

نتایج این مطالعه میتواند سبب افزایش رضایت بیماران از کیفیت مراقبتهای پرستاری شود.

چند نکته

- ▶ منابع مورد استفاده برای نگارش مقدمه، از **مقالات جدید و معتبر** باشد.
- ▶ مقدمه به اندازه یک ششم کل مقاله باشد.
- ▶ برای نوشتن مقدمه، از نویسندگان **مقالات مشابه قبلی**، الگو بگیرید.
- ▶ تا حد امکان از مخفف های نادر و نامانوس استفاده نکنید.

چند نکته

▶ اشاره به یک مجله علمی که حاوی مطالعه ای مرتبط با کار شما باشد به اندازه ی چندین کتاب مرجع ارزش دارد.

مواد و روشها

Material & Method

هدف از بخش مواد و روشها

- ▶ اگر سایر محققین قصد تکرار مطالعه ما را داشته باشند بتوانند مطابق با این بخش، تمامی مراحل کار را تکرار کنند.

مواد و روشها

- ▶ برای نگارش این قسمت، حتما به راهنمای مولفین مجله مورد نظر مراجعه شود.
- ▶ در برخی مجلات، این اجزا در یک بخش مجزا آورده میشوند.
- ▶ در برخی دیگر، این اجزا در پاراگرافهای مجزا و با عنوانهای مجزا آورده میشوند.

اجزای بخش مواد و روشها

▶ طراحی مطالعه (زمان و مکان تحقیق)

▶ سوالات مطالعه

▶ فرضیه مطالعه

▶ نمونه و روش نمونه گیری

اجزای بخش مواد و روشها

- ▶ ابزار جمع آوری داده ها
- ▶ روش جمع آوری داده ها
- ▶ نحوه تجزیه و تحلیل داده ها
- ▶ ملاحظات اخلاقی

طراحی مطالعه (زمان و مکان تحقیق)

▶ نوع مطالعه

▶ بازه زمانی جمع آوری داده ها

▶ مکان انجام تحقیقی

سوالات مطالعه

► ما در این مطالعه به دنبال پاسخگویی به سوالات زیر بودیم:

◦ میان سطح ویتامین D و ابتلای به سرطانهای کولورکتال چه رابطه ای وجود دارد؟

فرضیه مطالعه

► میزان شیوع MS در افراد ساکن شمال کشور، بیشتر است.

نمونه و روش نمونه گیری

- ▶ جامعه پژوهش
- ▶ نمونه ها
- ▶ حجم نمونه
- ▶ روش محاسبه حجم نمونه (ذکر مقادیر مورد استفاده در فرمول حجم نمونه)
- ▶ معیارهای ورود و خروج
- ▶ روش نمونه گیری

نمونه و روش نمونه گیری

زمان و مکان تحقیق

- ▶ در مقاله های اپیدمیولوژیک، اشاره به زمان و مکان مهم است.
- ▶ در مقالاتی که به محیط زیست مربوط هستند نظیر گرد و غبار، اشاره به مکان مطالعه الزامی است.
- ▶ مثال: در طی دوره ی یک ساله (از ابتدای فروردین سال 1384 تا ابتدای فروردین 1385) در مجموع 200 بیمار دچار زخم گوارشی وارد مطالعه شدند. تمامی این بیماران در بخش داخلی بیمارستان امام رضا (ع)، بیمارستان اصلی شهر کرمانشاه، مورد درمان قرار گرفتند.

ابزار جمع آوری داده ها

- ▶ نام ابزار- همراه با ذکر رفرنس مربوطه
- ▶ روایی و پایایی ابزار (نسخه انگلیسی و فارسی)
- ▶ نحوه امتیازدهی

روش جمع آوری داده ها

- ▶ کسب مجوز از دانشگاه
- ▶ مراجعه به محل حضور نمونه ها
- ▶ بیان اهداف مطالعه و کسب رضایت از نمونه ها
- ▶ نحوه اندازه گیری متغیرها (پرسشنامه، فشارسنج، مصاحبه، ...)

جمع آوری داده ها

▶ چگونگی اندازه گیری متغیرها به وضوح بیان شود:

- سابقه انفارکتوس قبلی، با سوال از بیمار و بررسی نوار قلب وی مورد بررسی قرار گرفت.
- اطلاعات دموگرافیک بیمار از توسط پرسشنامه ای پژوهشگر ساخته بررسی گردید.

▶ شیوه حذف متغیرهای مخدوش کننده را باید ذکر کرد.

جمع آوری داده ها

- ▶ ذکر نوع مداخله در مطالعات تجربی
- ▶ ذکر مشخصات پرسنل تحقیق (در صورتی که در نتایج اثر داشته باشند).
- ▶ برای بیان اقدامات انجام شده، از افعال با زمان گذشته استفاده کنید.

جمع آوری داده ها

پیگیری و ارزیابی

▶ به مدت زمان، چگونگی، دفعات پیگیری، و مشکلات انجام این کار اشاره گردد.

▶ مثال: بیماران به مدت 30 روز از نظر خونریزی گوارشی تحت نظر قرار گرفتند. از

بیماران به صورت روزانه نمونه مدفوع گرفته می شد و به آزمایشگاه ارسال می گردید. در

صورت مثبت شدن نمونه مدفوع، بیمار تحت درمان با داروی a قرار می گرفت.

تجزیه و تحلیل داده ها

▶ نام نرم افزار

▶ نام آزمونهای آمار توصیفی و تحلیلی

▶ کاربرد آزمونها

▶ سطح معناداری مورد نظر

تجزیه و تحلیل داده ها

مثال

► از نرم افزار SPSS نسخه 15 برای تحلیل آماری استفاده گردید. داده ها با استفاده از آمار

توصیفی و استنباطی، تحلیل شدند. به منظور بررسی رابطه جنس و متغیرهای اسمی از آزمون

مجذور کا استفاده شد. سطح معناداری کمتر از 0.05 بود.

ملاحظات اخلاقی

▶ اخذ Approval از دانشگاه

▶ بیان کد اخلاق

▶ بیان کد IRCT (در مطالعات کارآزمایی بالینی)

▶ اشاره به اخذ رضایتنامه (کتبی و شفاهی)

ملاحظات اخلاقی

- تاکید بر محرمانه بودن اطلاعات
- پاسخگویی به سوالات افراد
- بیان اهداف مطالعه
- تاکید بر حق خروج نمونه ها در هر مرحله ای از مطالعه

مثال

این کارآزمایی مطابق با بیانیه هلسینکی انجام شد و با کد شماره توسط کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه تایید گردید. مطالعه با کد در پایگاه کارآزمایی های ایران ثبت شد. از تمام بیماران، قبل از ورود به مطالعه، رضایت نامه کتبی و آگاهانه اخذ گردید.

یافته ها

Results

یافته ها

► بخش یافته ها پاسخی است به سوالات و اهدافی که در بخش مقدمه مطرح شده است.

► شامل ترکیبی از متن (بیان مطلب)، جدولها(خلاصه سازی شواهد)، تصاویر، و آزمونهای

آماري است.

یافته ها

- ▶ متن را به گونه ای طراحی کنید که گویی داستانی را برای خواننده میگویید.
- ▶ با ترکیبی از متن، جدول، و تصویر، خوانندگان را در طول این داستان هدایت کنید.

یافته ها

► از بحث کردن و تفسیر داده ها خودداری شود.

► برای مطالعات تجربی، آمارهای کلیدی مانند تعداد نمونه ها (تعداد) ، شاخص های پراکندگی (انحراف معیار)

و شاخص گرایش مرکزی (میانگین، میانه) باید بیان شود.

► هرگونه تحلیل آماری را که انجام شده است، اشاره کنید و داده های آماری خاص مانند مقادیر p را بیان

نمایید.

یافته ها

- ▶ این بخش را باید کوتاه نوشت.
- ▶ فقط نتایجی مرتبط با سوالات و فرضیه مطالعه را گزارش کرد.
- ▶ به ترتیب سوالات و فرضیه ها، قسمت یافته ها را نگارش کنید (هر سوال یا فرضیه در قالب یک پاراگراف)

یافته ها

► نگارش یافته ها را با درصد پاسخگویی شروع کنید و سپس به **مشخصات فردی نمونه ها**

اشاره نمایید.

► در ادامه به بیان یافته اصلی مطالعه اشاره می گردد.

یافته ها

► چنانچه تعداد زیادی عدد در متن وجود دارد و ذکر مقادیر دقیق این اعداد مهم است می توانید

از جدول استفاده کنید (برای هر داده ای نیاز به جدول یا تصویر نیست).

► متن و جداول و تصاویر باید **مکمل** هم باشند (نه اینکه تکرار یکدیگر باشند).

یافته ها

- ▶ اعداد ارائه شده در جداول و تصاویر نباید در متن تکرار شوند.
- ▶ جداول و تصاویر باید به **تنهایی** قابل فهم باشند و اطلاعات کافی در آنها موجود باشد و خواننده در موقع خواندن آنها مجبور به مراجعه به متن نگردد.

یافته ها

- ▶ بهتر است با متن بگویید یافته تان چیست و آن را با اطلاعات ارائه شده در جداول و تصاویر، حمایت کنید.
- ▶ برای گزارش یافته ها از **زمان گذشته** استفاده کنید.
- ▶ هر جایی که به تعداد (n) گزارش میشود در مقابل آن به درصد مربوطه نیز اشاره شود.
- ▶ در کنار میانگین به انحراف معیار اشاره شود.

مثال

- ▶ The mean age of the victims was 43.1 ± 16.2 years; 38.3%(n=72) were within the age range of 21–40 years; 51.3% (n=97) were male, 75.1% (n=145) married, 78.6% (n=151) unemployed, and 92.6% (n=176) were urban.

- ▶ در کنار میانه، انحراف میان چارکی (IQR) یا دامنه تغییرات، یا حداقل و حداکثر اشاره شود.
- ▶ اشاره به جدول یا شکل، در انتهای جمله و در داخل پرانتز

◦ ”نتایج حاصل از تاثیر هالوپریدول بر سطح هشیاری بیماران در جدول 1 ارائه شده است“

◦ سطح هشیاری بیماران دریافت کننده هالوپریدول، در مقایسه با گروه کنترل، افزایش معناداری را نشان داد (جدول 1)

یافته ها

- ▶ در خصوص موارد غیرمعنادار (non-significant) نیازی به ذکر مقدار p نیست.
- ▶ حرف p باید به صورت ایتالیک نگارش شود.
- ▶ مقدار p تا سه رقم گزارش شود.

نکاتی در مورد جدول

▶ به ازای هر هزار کلمه از یک جدول یا تصویر استفاده شود.

▶ عنوان جدول باید جامع باشد.

▶ در خصوص اعداد اعشاری، تعداد رقم اعشار در کل مقاله یکسان باشد

▶ 27.12, 33.2, 24

▶ 27.1, 33.2, 24.0

▶ اگر داده ای ثبت نشده بود آن را با خط فاصله نشان دهید و در زیرنویس علت را بیان کنید.

نکاتی در مورد جدول

► از مقالات معتبر الگوبرداری کنید.

► از تهیه جداول دارای خط کشی افقی و عمودی خودداری شود.

نکاتی در مورد جدول

Year	Total number of patients	Total number of different types of poisoning	Total number of mushroom poisoning	Population of Kermanshah Province	Number of deaths due to mushroom poisoning	Incidence rate of mushroom poisoning, per 10,000	Mortality rate, per 10,000
2014	20,123	2845	4	2,382,986	0	1.98	0.25
2015	23,146	3150	5	2,502,135	0	2.16	
2016	27,036	2863	16	2,627,241	0	5.91	
2017	27,605	2713	12	2,758,603	1	4.34	
2018	22,634	3054	156	2,896,533	2	68.92	

Year	Total number of patients	Total number of different types of poisoning	Total number of mushroom poisoning	Population of Kermanshah Province	Number of deaths due to mushroom poisoning	Incidence rate of mushroom poisoning, per 10,000	Mortality rate, per 10,000
2014	20,123	2845	4	2,382,986	0	1.98	0.25
2015	23,146	3150	5	2,502,135	0	2.16	
2016	27,036	2863	16	2,627,241	0	5.91	
2017	27,605	2713	12	2,758,603	1	4.34	
2018	22,634	3054	156	2,896,533	2	68.92	

نکاتی در مورد جدول

- ▶ به جدولها شماره بدهید و در متن مقاله به به جدول ارجاع دهید.
- ▶ عنوان جدول در بالای آن قرار می گیرد ولی عنوان تصویر، در پایین آن درج میشود.
- ▶ برای زیرنویس جدول از سمبل هایی نظیر * || استفاده شود.

نحوه ارائه تصاویر

▶ زیرنویس تصاویر (figure legend) باید در یک صفحه مجزا آورده شود.

▶ کیفیت شکل باید خوب باشد.

Discussion

نحوه نگارش قسمت بحث

▶ نگارش قسمت بحث نیازمند تفکر، تدبیر و تمرکز است.

▶ لذا فقط زمانی به نوشتن بحث بپردازید که احساس کنید بر ابعاد گوناگون موضوع تسلط دارید.

نحوه نگارش قسمت بحث

- ▶ بحث جایی است که نگارش آن بر قوه ی ادراک و استنباط نویسنده استوار است.
- ▶ در این قسمت، محقق اهمیت یافته هایش را برای مخاطبین روشن ساخته و یافته های خود را با یافته های سایرین مقایسه میکند و به تشریح و تفسیر نتایج تحقیقات قبلی در آن زمینه خاص می پردازد.

نحوه نگارش قسمت بحث

- ▶ در این بخش، باید ارتباط واضحی بین پژوهش فعلی و مطالعات مرتبط قبلی برقرار گردد.
- ▶ تاکید بر جنبه های جدید و مهم مطالعه و اشاره به مطالعاتی که لازم است در آینده انجام گیرد از سایر مشخصات قسمت بحث است (پیشنهاد برای مطالعات بعدی).

نحوه ی شروع بحث

- ▶ در ابتدای بحث، هدف مطالعه و مرور مختصری بر کار انجام شده، بیان شود.
- ▶ سپس بر اساس اهداف مطالعه، به یافته های مطالعه اشاره شود.
- ▶ بدون ذکر اعداد و نتایج آزمون ها
- ▶ اگر مطالعه دارای فرضیه است در خصوص رد یا قبول آن صحبت کنید.
- ▶ سپس نتایج حاصل از مطالعات دیگران، ذکر میشود
- ▶ با این کار، محقق برای نتایج خود، اعتبار فراهم می کند.

مثال

- ▶ نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که ...
- ▶ نتایج بیانگر آن بود که
- ▶ هدف این مطالعه، بود و نتایج حاکیست که ...
- ▶ نتایج مطالعه فعلی بیانگر آن بود که بیماران دچار آسم در مقایسه با بیماران مبتلا به برونشیت، در حدود **دو برابر** بیشتر دچار کاهش شنوایی علامت دار میشوند.

مقایسه پژوهش فعلی و سایر پژوهشها

▶ مقایسه دقیق پژوهش حاضر با سایر پژوهش هایی که در گذشته صورت گرفته، بخش عمده ای از بحث را به خود اختصاص می دهد.

▶ مثال:

◦ نتایج نشان داد دهانشویه با عصاره گیاه بابونه، در درمان زخم دهان در بیماران تحت شیمی درمانی موثر است. این یافته **ناهمسو** با نتایج مطالعات رضایی(1398) در ایران و توراک(2019) در ترکیه است(منبع). **از علل این تفاوت میتوان به تفاوت در رژیم دارویی بیماران، اشاره نمود.**

مقایسه پژوهش فعلی و سایر پژوهشها

▶ مثال:

- نتایج نشان داد دهانشویه با عصاره گیاه بابونه، در درمان زخم دهان در بیماران تحت شیمی درمانی موثر است. **برخی (1-3) اما نه همه مطالعات قبلی (4-7)،** بیانگر تاثیر عصاره گیاه بابونه بر روند التیام زخم دهان در بیماران شیمی درمانی می باشند. **از علل تفاوت نتایج مطالعه فعلی با نتایج مزبور، میتوان به تفاوت در رژیم دارویی بیماران، اشاره نمود.**

مقایسه پژوهش فعلی و سایر پژوهشها

► در مقایسه روشهای قبلی و فعلی، **نباید روش فعلی را به صورت مطلق، جامع و کامل جلوه داد** زیرا هیچ

روشی بی عیب نیست.

مقایسه پژوهش فعلی و سایر پژوهشها

► محقق در قسمت مقایسه پژوهشها، می تواند موارد قیاس را در جدولی خلاصه کند که سبب تسهیل در قضاوت خواننده پیرامون نتایج مطالعات قبلی می شود.

نکته

▶ در قسمت بحث نباید از اظهار نظر خجالت کشید اما از نتیجه گیری غیرمنطقی و خلاف واقع بایستی پرهیز کرد.

▶ مثال

- نتایج حاکیست که 70 درصد دانشجویان دانشگاه کرمانشاه دچار استرس هستند با تعمیم این نتایج به کل دانشجویان کشور (100 هزار دانشجو) می توان گفت که 70 هزار دانشجو در ایران دچار استرس هستند.

بیان محدودیتها

▶ ذکر محدودیتها باعث خلع سلاح داوران مقاله شود.

▶ در صورت عدم اشاره به محدودیتهای پژوهش، اگر خوانندگان به وجود ضعف هایی در

مطالعه شما پی ببرند به صحت کل مطالعه مشکوک خواهند شد.

مثال از نحوه بیان محدودیتها

- ▶ محدودیت مطالعه فعلی، این بود که سطح سرمی کلسیم فقط یکبار اندازه گیری شد. محققین منابع مالی کافی برای اندازه گیری آن در دفعات بیشتر را نداشتند.
- ▶ اگرچه مطالعه ی فعلی آینده نگر بود ولی با محدودیتهایی روبرو بود. محققین نتوانستند تمام مخدوشگرهای بالقوه نظیر را اندازه گیری کنند.
- ▶ این مطالعه در یک مرکز درمانی صورت گرفت اگرچه بیماران از گروههای مختلف اجتماعی-اقتصادی بودند اما محققین نتوانستند

نکته

▶ در اشاره به محدودیتها نباید آنقدر افراط کرد که این سوال در ذهن خواننده شکل بگیرد که چرا محقق با این همه محدودیت که بر کیفیت پژوهش، اثر منفی داشته، دست به انجام چنین کاری زده است.

▶ لذا ضمن اشاره به محدودیتها، بگویید چگونه آنها را در مسیر پژوهش تعدیل کرده یا به حداقل رسانیده اید.

نتیجه گیری نهایی

Conclusion

- ▶ در آخرین پاراگراف بحث، نتیجه گیری نهایی ارائه می شود.
- ▶ اشاره به نتایج مهم مطالعه (سوالات و فرضیه تحقیق)
- ▶ اشاره به پیام نهایی مقاله (مزایا و کاربردها)
- ▶ پیشنهاد برای پژوهشهای بعدی
- از ذکر جملات کلیشه ای خودداری شود نظیر: «**باید مطالعات بیشتری در این زمینه ای انجام گیرد**»

نتیجه گیری نهایی

Conclusion

▶ عدم نیاز به ذکر عدد و رقم، میزان P ، و

▶ عدم نیاز به رفرنس (معمولا)

اشکالات شایع در نگارش بحث

- ▶ در هنگام مقایسه پژوهش خود با سایرین، **محقق نباید انتقاداتی بی پایه و یا از روی غرض ورزی و با زبان توهین آمیز نسبت به مطالعات قبلی ابراز کند.**
- ▶ نقاط ضعف روشهای گذشته، **باید با ملایمت** بیان شود.
- ▶ **مثال:** هاریس و همکاران نتیجه گیری کردند که تجویز مقدار بیشتری داروی کورتونی سبب تسکین بیشتر درد میشود **اما معناداری آماری این نتیجه را بررسی نکردند.**

اشکالات شایع در نگارش بحث

- ▶ بحث جای **عدد و رقم نیست**.
- ▶ در مطالعه فعلی، **90%** بیماران از سطح بیلی روبین بالایی برخوردار بودند. **غلط**
- ▶ در مطالعه فعلی، **اکثر** بیماران از سطح بیلی روبین بالایی برخوردار بودند. **درست**
- ▶ نتایجی که در قسمت یافته ها بیان نشده است را نباید بحث نمود.

اشکالات شایع در نگارش بحث

▶ از کاربرد ضمیر اول شخص مفرد یا جمع خودداری شود و جملات به صورت مجهول بیان شوند.

▶ نتایج ما نشان داد (نادرست)

▶ نتایج مطالعه نشان داد.....(درست)

اشکالات شایع در نگارش بحث

- ▶ در بررسی متون، ذکر پژوهش های مرتبط، اعم از موافق یا مخالف، ضروری است.
- ▶ در پایان بحث نباید گفت ”فرضیه ما اثبات شد/ رد گردید“ یا ”فرضیه ما صحیح یا غلط بود“ .
- در عوض از عباراتی نظیر ” داده ها از این فرضیه حمایت می کنند که“ یا ” داده ها نشان می دهند که“

نکته

استفاده از شکل، نمودار و جدول در بحث، **مرسوم نیست ولی ممنوع هم نیست.**

سیاسگزاری

Acknowledgment

- ▶ تشکر از اشخاص حقیقی یا حقوقی که در انجام مطالعه کمک کرده اند (البته با ذکر اجازه از آنها!!!) اما معیارهای لازم را برای ذکر نامشان به عنوان نویسنده مقاله دارا نیستند.
 - تشکر از نمونه های مطالعه
 - سازمان حمایت کننده
- ▶ علاوه بر ذکر نام افراد، اشاره به نقش آنها در مطالعه
- ▶ برخی مجلات از نویسنده مقاله میخواهند از کلیه افرادی که نام آنها در بخش تقدیر و تشکر آمده است **اجازه نامه کتبی** دریافت کنند.
- ▶ نگارش این بخش، اختیاری است.

مراجع و مرجع نگاری

References and Reference Citing

اهمیت مرجع نگاری

- ▶ استناد به **منابع معتبر** جهت تنظیم و طرح مطالب در یک گفتار یا نوشتار علمی، به عنوان یک اصل بدیهی مطرح است.
- ▶ ذکر مراجع مورد استفاده، لازمه رعایت **امانتداری و اخلاق** در نگارش علمی است.
- ▶ امکان دسترسی خوانندگان به مراجع مورد استفاده را فراهم میسازد.
- ▶ امکان بررسی **صحت و سقم محتوای یک نوشتار علمی** را میسر میسازد.

انواع مراجع

مقاله ▶

کتاب ▶

کتابچه مقالات کنگره ▶

روزنامه ▶

منابع الکترونیک ▶

انواع سبکهای مرجع نگاری

- ▶ در مرجع نگاری لازم نیست چیزی را حفظ کرد صرفا باید اصول آن را فرا گرفت و سپس با توجه به راهنمای نویسندگان مجله، مراجع مقاله را تنظیم نمود.
- ▶ شایعترین سبکهای مرجع نگاری: ونکوور و هاروارد
- ▶ سایر سبکها: شیکاگو، APA، MLA، AGPS

سیک ونکوور

► مورد قبول بسیاری از مجلات علوم پزشکی

► اشاره به مراجع در متن مقاله با ذکر شماره از یک الی آخر و تنظیم آنها در انتهای مقاله به

ترتیب استفاده در متن و با ذکر شماره آنها

مثال

جامعه پزشکی بزرگترین پیروزی خود را در نیم قرن اخیر، ریشه کنی آبله و فاجعه آمیزترین شکست خود را بروز بیماری ایدز می داند. بدون شک بزرگترین بلای جامعه بشری پس از جنگ جهانی دوم جهانگیری ایدز می باشد (۱). در

حال حاضر بیش از ۳۴۳۰۰۰۰۰ فرد HIV مثبت در جهان زندگی می کنند و تنها ۲۸۰۰۰۰۰ نفر طی سال گذشته به علت ابتلا به ایدز درگذشته اند. ایدز رتبه بزرگترین قاتل جوانان جهان و چهارمین قاتل انسان را در تمام سنین بدست آورده است (۲). عامل ایدز یا سندرم نارسایی ایمنی

سبک هاروارد یا سبک نویسنده-تاریخ

- ▶ درج نام نویسنده و سال انتشار مقاله یا کتاب در متن
- ▶ در انتهای مقاله مراجع به ترتیب الفبا نام خانوادگی نویسنده اول مرتب شوند.

سبک هاروارد

- ▶ Identification of potentially changeable risk factors for diabetes is still a clinical and public health priority (Nagayoshi et al., 2016).

نرم افزارهای منبع نویسی

- ▶ EndNote
- ▶ Reference Manager

اشکالات شایع در منبع نویسی

- ▶ نگاشتن عنوان کامل مجله
- ▶ نگارش نادرست اسامی
- ▶ افراط و تفریط در استفاده از مراجع
- ▶ استفاده از چکیده به عنوان مرجع

راهکار مفید برای نگارش مقالات و افزایش احتمال چاپ مقالات

استفاده از راهنماهای گزارش دهی انواع مقالات ▶

▶ PRISMA, CONSORT, STROBE, STARD and Other Resources

Items from STROBE Statement*

Section/Topic	Item	Description
Title and abstract	1a	Indicate the study's design with a commonly used term in the title or the abstract.
	1b	Provide in the abstract an informative and balanced summary of what was done and what was found.
Introduction		
Background/ rationale	2	Explain the scientific background and rationale for the investigation being reported.
Objectives	3	State specific objectives, including any prespecified hypotheses.
Methods		
Study design	4	Present key elements of study design early in the paper.
Setting	5	Describe the setting, locations, and relevant dates, including periods of recruitment, exposure, follow-up, and data collection.
Participants	6a	<i>Cohort study</i> — Give the eligibility criteria, and the sources and methods of selection of participants. Describe methods of follow-up. <i>Case-control study</i> — Give the eligibility criteria, and the sources and methods of case ascertainment and control selection. Give the rationale for the choice of cases and controls. <i>Cross-sectional study</i> — Give the eligibility criteria, and the sources and methods of selection of participants.
	6b	<i>Cohort study</i> — For matched studies, give matching criteria and number of exposed and unexposed. <i>Case-control study</i> — For matched studies, give matching criteria and the number of controls per case.
Variables	7	Clearly define all outcomes, exposures, predictors, potential confounders, and effect modifiers. Give diagnostic criteria, if applicable.
Data sources/ measurement	8 ¹	For each variable of interest, give sources of data and details of methods of assessment (measurement). Describe comparability of assessment methods if there is more than one group.
Bias	9	Describe any efforts to address potential sources of bias.
Study size	10	Explain how the study size was arrived at.

Descriptive data	14a ¹	Give characteristics of study participants (e.g., demographic, clinical, social) and information on exposures and potential confounders.
	14b ¹	Indicate number of participants with missing data for each variable of interest.
	14c ¹	<i>Cohort study</i> — Summarise follow-up time (e.g., average and total amount).
Outcome data	15 ¹	<i>Cohort study</i> — Report numbers of outcome events or summary measures over time <i>Case-control study</i> — Report numbers in each exposure category, or summary measures of exposure. <i>Cross-sectional study</i> — Report numbers of outcome events or summary measures.
	16a	Give unadjusted estimates and, if applicable, confounder-adjusted estimates and their precision (e.g., 95% confidence interval). Make clear which confounders were adjusted for and why they were included.
	16b	Report category boundaries when continuous variables were categorised.
	16c	If relevant, consider translating estimates of relative risk into absolute risk for a meaningful time period.
Other analyses	17	Report other analyses done — e.g., analyses of subgroups and interactions, and sensitivity analyses.
Discussion		
Key results	18	Summarise key results with reference to study objectives.
Limitations	19	Discuss limitations of the study, taking into account sources of potential bias or imprecision. Discuss both direction and magnitude of any potential bias.
Interpretation	20	Give a cautious overall interpretation of results considering objectives, limitations, multiplicity of analyses, results from similar studies, and other relevant evidence.
Generalisability	21	Discuss the generalisability (external validity) of the study results.
Other information		
Funding	22	Give the source of funding and the role of the funders for the present study and, if applicable, for the original study on which the present article is based.

